

I. ELŐSZÓ – A MOZAIK2011 KUTATÁSRÓL

A KUTATÁS CÉLJAI ÉS MÓDSZEREI

A MOZAIK2011 – Magyar fiatalok a Kárpát-medencében[©] című kutatás célja, hogy átfogó képet és friss eredményeket adjon a határon túli magyar fiatalok anyagi és kulturális erőforrásairól, életmódjáról és értékrendszeréről, valamint szocio-demográfiai karakteréről.

További fontos cél, hogy az egyes régiókról – a vizsgálati dimenziók mentén – összehasonlítható adatokkal rendelkezünk mind az egyes országok, mind Magyarország, mind az Európai Unió országainak vonatkozásában, illetve a MOZAIK2001 adatainak¹ tükrében.

Fontosnak tartjuk, hogy a szomszédos országok magyarlakta régióit (többségi magyarság, szórvány magyarság) érintő hosszú távú oktatáspolitikai, külpolitikai kezdeményezések várható hatásairól és megítéléséről, valamint az egyes országok Európai Unió integrációjáról, a területen élő magyarság EU-hoz és az anyaországhoz való viszonyáról minél pontosabb információval rendelkezünk.

Reményeink szerint a MOZAIK2011[©] vizsgálat a kutatásba bevont régiók polgárai, döntéshozói, szervezetei, kutatóműhelyei részére is hasznosítható adatokkal szolgál.

A MOZAIK2011 kutatás mind módszertani (empirikus szociológia), mind tartalmi (vizsgálati dimenziók), mind pedig szakmai együttműködés (magyarországi és határon túli kutatóműhelyek együttműködése) szempontjából szerves folytatását képezi a maga nemében teljesen unikális MOZAIK2001[©] elnevezésű kutatásnak.

A 2001. évi adatfelvétel 2011-ben való megismétlése és kibővítése átfogó tudományos alapot jelent mind a szakma, mind a politikai döntéshozatal számára. Tudományos hasznossága felbecsülhetetlen, hiszen a 2011. évi felvétel a 2001. évi empirikus társadalomtudományi alapkutatás szerves folytatása. Ahogy a MOZAIK2001, úgy a jelenlegi vizsgálat is hivatkozási alappá, mintává válhat, illetve friss adatokkal szolgálhat a régiókat és a vizsgálati témákat érintően. A MOZAIK2011 kutatásból ez idáig a kvalitatív – fókuszcsoportos – szakasz valósult meg. A kutatás a Magyarországot körülölelő összes állam magyar identitású, illetve nemzetiségű fiataljait vizsgálta, így kiterjedt azokra a szomszédos országokra is, ahol jóval kisebb arányban élnek magyar fiatalok. Ezekben az országokban két csoportot, a többi országban pedig egyenként négy csoportot (Romániában 6 csoportot) moderáltunk. 2011 tavaszán a következő országokban és területeken készítettünk fókuszcsoportokat:

¹ A MOZAIK2001 kutatásról részletesen lásd: (Szabó A. et al. 2002).

1. táblázat: Csoportok száma az egyes régiókban

Ország	Régió	Csoportok száma
Horvátország	Baranya	2
Szlovénia	Muravidék	2
Ausztria	Őrvidék (Burgenland)	2
Szlovákia	Felvidék	4
Ukrajna	Kárpátalja	4
Románia	Erdély, Székelyföld, Csángóföld	6
Szerbia	Vajdaság	4

A FÓKUSZCSOPORTOS BESZÉLGETÉSEK IDŐPONTJA:

- Horvátország (Baranya, 2011. 05. 05.)
- Szlovénia (Muravidék, 2011. 05. 07.)
- Ausztria (Burgenland/Őrvidék, 2011. 05.13.)
- Szlovákia (Felvidék, 2011. 06. 03–05.)
- Szerbia (Vajdaság, 2011. 06.11–13.)
- Románia (Belső-Erdély, Székelyföld, 2011. 06.15–19.)
- Ukrajna (Kárpátalja, 2011. 06. 24–25.)

A FÓKUSZCSOPORTOK A KÖVETKEZŐ TÉMAKÖRÖKET ÉRINTETTÉK:

- identitás (állampolgárság)
- család (házasság, gyermek, vegyes házasságok)
- oktatás, kultúra, nyelvhasználat
- munkavégzés
- helyi, speciális téma (a helyi szervezőkkel, kutatókkal való egyeztetés után alakult ki).

A fókuszcsoportokat az Intézet által delegált kutató vezette, helyi szakemberek segítségével. A helyi szervezőkkel együttműködve arra törekedtünk, hogy a fókuszcsoportos beszélgetéseken tanuló, dolgozó, önálló és családós fiatalok egyaránt képviselve legyenek.

A FÓKUSZCSOPORTOK SZERVEZÉSI SZEMPONTJAI AZ ALÁBBIK VOLTAK:

- korcsoport
- nem
- tanul – dolgozik.

AHOL ERRE LEHETŐSÉG NYÍLT:

- szórvány – nem szórvány
- településtípus (nagyváros – kisebb város).

A szervezés során fontos szempont volt, hogy a partnerszervezetek vezetőiségi tagjai és hozzátartozóik semmiképpen ne legyenek benne a fókuszcsoportokban!

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREK:

- Fórum Kisebbségkutató Intézet (Felvidék);
- Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség (Kárpátalja);
- Magyar Ifjúsági Tanács (Belső-Erdély, Székelyföld);
- Vajdasági Magyar Diákszövetség (Vajdaság);
- HunCro Médiaközpont (Horvátország);
- EUROMUR (Muravidék);
- Burgenlandi Magyarok Népfőiskolája (Burgenland).

A kötetben először országonkénti tanulmányok olvashatók, majd tematikus, átfogó elemzések következnek a kisebbségben élő magyar fiatalok munkaerőpiaci helyzetéről, identitásuk alakulásáról, politikai nézeteiről és végül nyelvi és internetes közösségeiről.

IRODALOM

Szabó Andrea–Bauer Béla–Laki László–Nemeskéri István (szerk.) (2002): *MOZAIK2001 Gyorsjelentés*. Nemzeti Ifjúságkutató Intézet, Budapest.

